

Högskoleprov

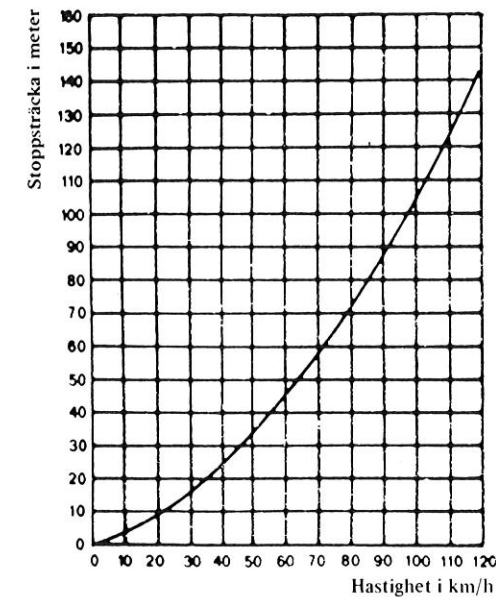
DELPROV 4: DTK

Anvisningar

Provet innehåller diagram, tabeller, kartor och andra grafiska framställningar. Materialet har hämtats från olika källor och lyfts ur sitt ursprungliga sammanhang. Viss information har därför lagts till för att förklara vissa begrepp eller förhållanden.

Uppgifterna skall lösas med hjälp av den information som presenteras på respektive uppslag. Till varje uppgift finns fem svarsförslag, varav ett är det riktiga.

Övningsexempel

Antag att två bilar, var och en med en hastighet av 100 km/h, riskerar att kollidera kylare mot kylare. Hur lång är den minsta stoppsträcka de tillsammans behöver för att undvika kollision?

- A 90 meter
- B 100 meter
- C 105 meter
- D 190 meter
- E 210 meter

Samband mellan hastighet och stoppsträcka.

I figuren kan man avläsa att stoppsträckan vid en hastighet av 100 km/h är ungefär 105 meter. För att kollision mellan de två bilarna skall undvikas, måste den sammanlagda stoppsträckan vara minst 210 meter. Svarsförslag E är därför det riktiga. Om uppgiften hade ingått i provet, skulle Du ha skrivit E i svarshäftet.

Skriv alla svar i svarshäftet.

Skriv tydligt.

Om Du inte kan lösa en uppgift bör Du ändå avge ett svar genom att försöka bedöma vilket svarsförslag som verkar mest rimligt.

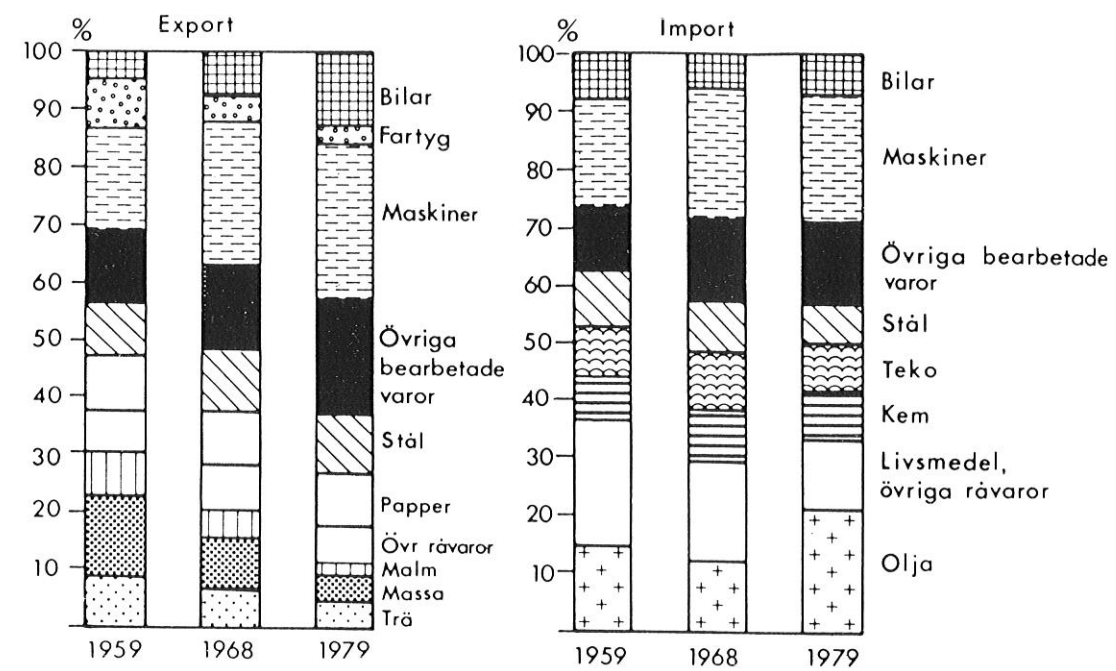
Du får inget poängavdrag om Du svarar fel.

På nästa sida börjar provet som innehåller 20 uppgifter.

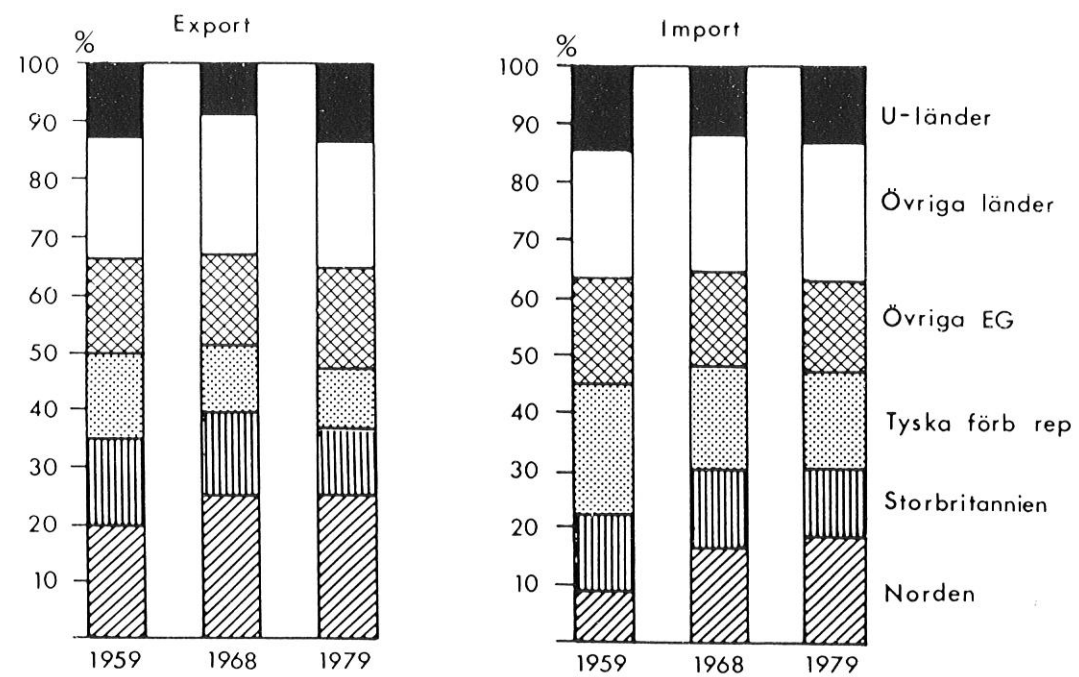
PROVTID: 50 minuter

VÄND INTE BLAD FÖRRÄN PROVLEDAREN SÄGER TILL!

SVERIGES EXPORT OCH IMPORT 1959, 1968 OCH 1979

Olika varors och varugrupper andel av svensk export och import 1959, 1968 och 1979.

Olika länders och ländergruppers andel av svensk export och import 1959, 1968 och 1979.

1. För vilken vara eller varugrupp gäller följande?

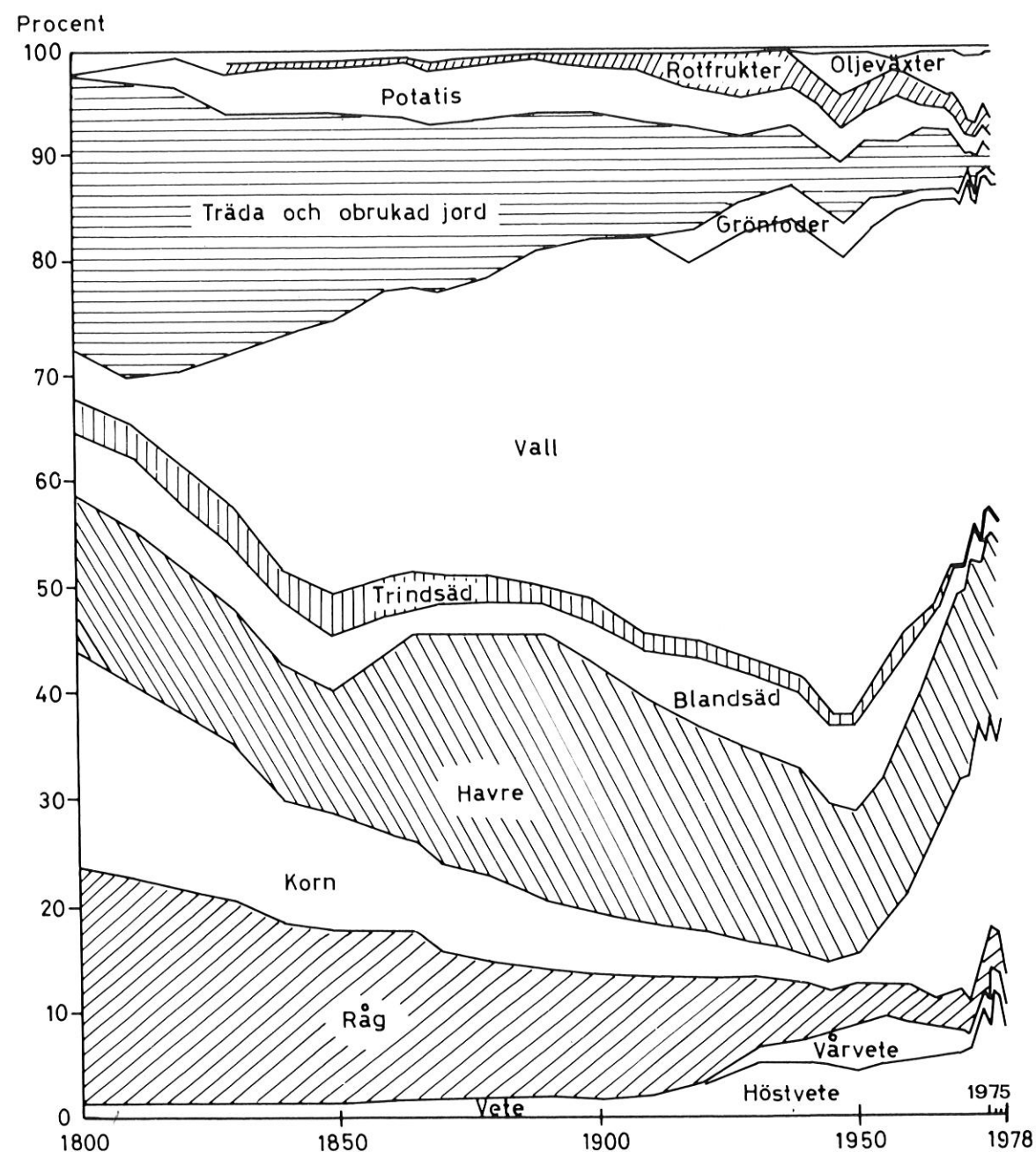
Exportandelen 1979 var ungefär tre gånger så stor som 1959 medan importandelen minskat med några procent från 1959 till 1979.

- A Bilar
- B Fartyg
- C Maskiner
- D Stål
- E "Övriga bearbetade varor"

2. Ungefär hur stor andel av Sveriges totala export respektive import svarade varugruppen maskiner för 1979?

- A 15 respektive 27 procent
- B 22 respektive 20 procent
- C 27 respektive 22 procent
- D 70 respektive 58 procent
- E 87 respektive 85 procent

ÅKERAREALENS ANVÄNDNING 1800-1978

Olika grödors andel (procent) av den totala arealen odlad jord i Sverige under perioden 1800-1978. Total areal 2 941 000 ha (1978).

19. Hur stor andel av eleverna på lågstadiet gick i skolor med mindre än 200 elever?

- A Cirka 40 procent
- B Cirka 30 procent
- C Cirka 20 procent
- D Cirka 15 procent
- E Cirka 5 procent

20. Hur många mellanstadieklasser omfattade högst 20 elever?

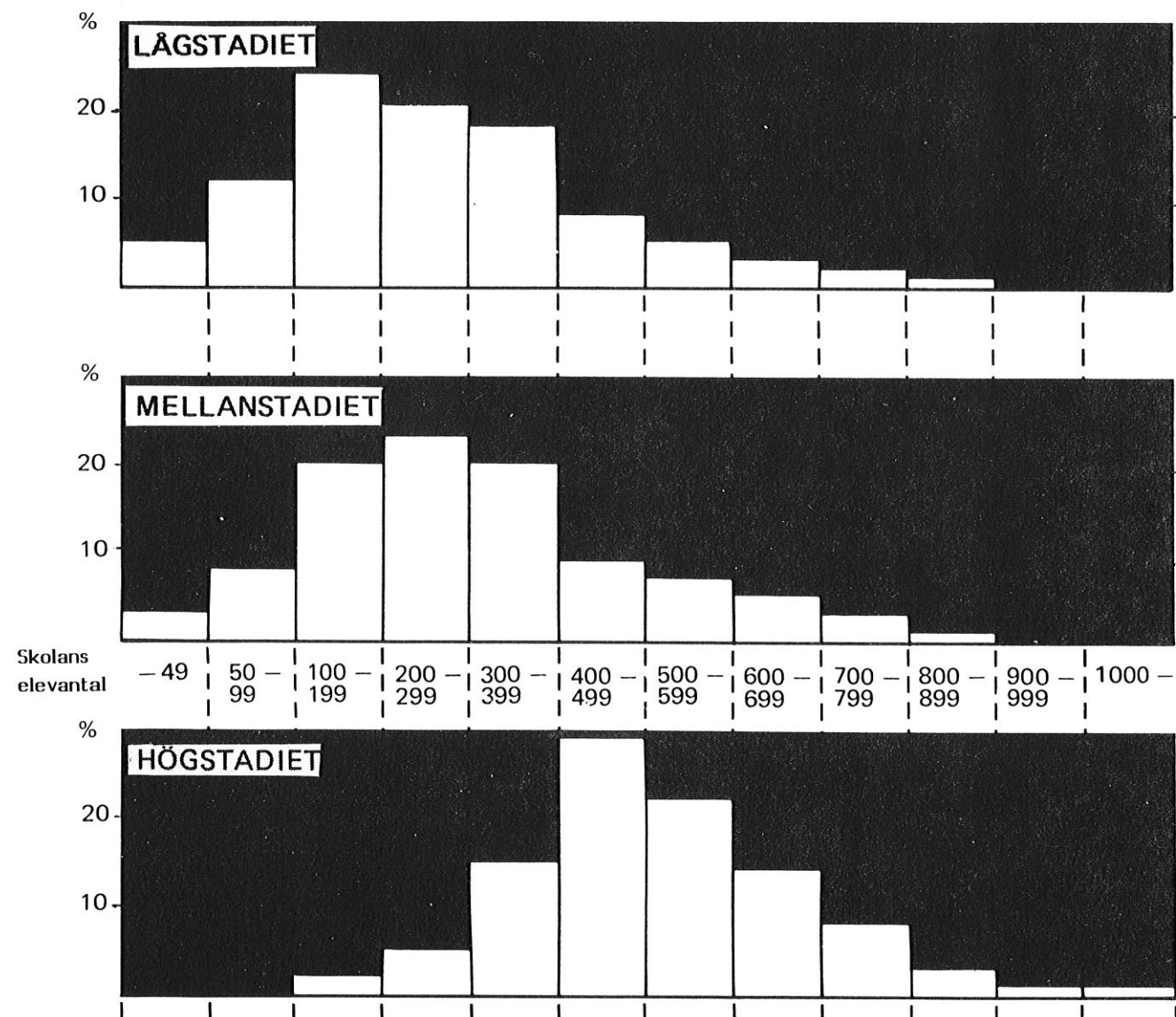
- A 20
- B 400
- C 750
- D 3 900
- E 7 500

PROVET ÄR SLUT OM DU HAR TID ÖVER, GÅ TILLBAKA OCH KONTROLLERA DINA SVAR.

KLASS- OCH SKOLSTORLEK I GRUNDSKOLAN

Procentuell andel klasser med olika antal elever för låg-, mellan- och högstadiet samt totalt antal klasser och elever på de olika stadierna 1982.

Stadium	Andel (%) klasser med								Antal klasser	Antal elever
	1-5 elever	6-10 elever	11-15 elever	16-20 elever	21-25 elever	26-30 elever	31- elever	Totalt		
Lågstadiet	0	1	12	39	43	4	0	100	16 200	325 000
Mellanstadiet	1	1	4	20	40	33	2	100	15 000	333 000
Högstadiet	1	1	2	14	34	48	2	100	13 900	341 000
Samtliga	1	1	6	25	39	27	1	100	45 100	999 000

Procentuell andel av eleverna i låg-, mellan- och högstadiet som gick i skolor med olika stort antal elever 1982.

3. Vilka två sädeslag upptog år 1978 de största andelarna av åkerarealen?

- A Blandsäd och havre
- B Havre och korn
- C Havre och råg
- D Korn och råg
- E Råg och vete

4. För vilket sädeslag har andelen av den totala arealen odlad jord ökat mest 1950-1978?

- A Höstvete
- B Råg
- C Korn
- D Havre
- E Trindsäd

ARBETSTID PER VECKA I 23 INDUSTRILÄNDER

Veckoarbetstiden enligt lag eller avtal åren 1955, 1965, 1973 och 1977 a

	1955 b				1965	1973	1977
Australien	40				40	40	40
Belgien	48				(45)	42	(40)
Canada	48				40	40	40
	(42 1/2)				(41)	(42)	(42)
Danmark	(48)				(45)	(41)	40
Finland	47				47	40	40
Frankrike	40				40	40	40
Italien	48				(48)	(40)	(40)
Japan	48				(44-48)	(42)	(42)
Jugoslavien	48				(42-48)	42	42
Nederländerna	48				(45)	(42)	(40)
Norge	48				45	42	40
Polen	46				46	46	46
Spanien	48				48 (42)	48	48
Sverige	48				45	40	40
Schweiz	48				46	(44)	(44)
Sovjetunionen	48				41	41	41
Storbritannien	(44)				(42)	(40)	(40)
Tjeckoslovakien	48				46	42	42
Västtyskland	48				(42)	(40)	(40)
Ungern	48				48	(44)	(44)
USA	40				40	40	40
Österrike	48				(45)	42	42

a Siffrorna inom parentes anger antal timmar enligt kollektivavtal. I de fall olika tider gäller inom olika sektorer har uppgifter beträffande tillverkningsindustrin angetts.

b Anger siffror aktuella år 1955. Den angivna veckoarbetstiden kan ha uppnåtts tidigare.

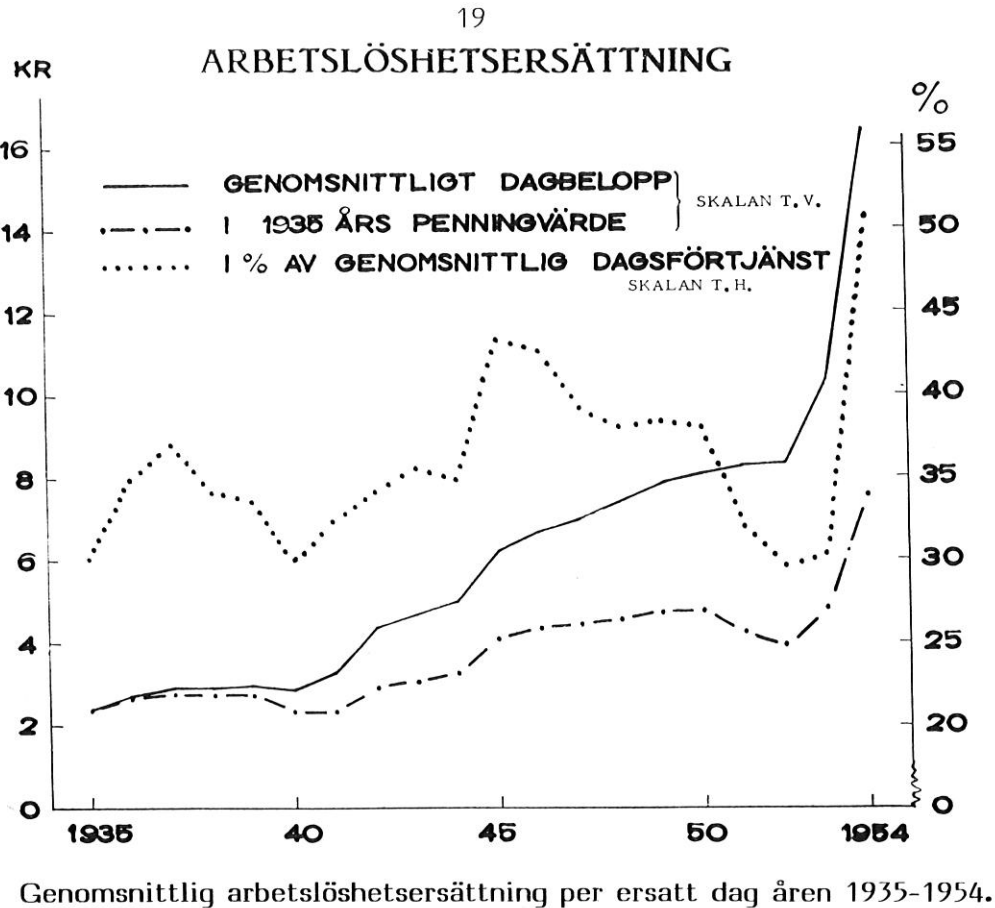
Källa: SOU. Arbetstiderna inför 80-talet. 1979:48.

Redovisad arbetstid per vecka inom tillverkningsindustrin åren 1955, 1965, 1973 och 1976.

	1955				1965	1973	1976
Australien	-	-	-	-	-	43,6	41,4
	män	kvinnor				39,8	28,8
Belgien	-	-	-	-	40,8	37,6	35,8
Canada	-	-	-	-	41,1	39,6	38,7
Danmark	-	-	-	-	39,7	33,5	33,6
Finland	-	-	-	-	44,0	38,0	38,2
Frankrike	-	-	-	-	44,9	43,5	41,6
Italien c	-	-	-	-	8,1	7,7	7,8
Japan	-	-	-	-	45,7	42,0	40,2
Jugoslavien d	-	-	-	-	201,0	167,0	182,0
Korea Rep	-	-	-	-	-	51,2	52,5
Nederländerna	-	-	-	-	46,1	43,0	41,3
Norge	-	-	-	-	38,8	34,0	32,6
	män	kvinnor			34,0	29,3	27,8
Polen d	-	-	-	-	177,0	168,0	166,0
Spanien	-	-	-	-	44,4	43,3	41,6
Sverige	-	-	-	-	42,5	38,9	38,2
Schweiz	-	-	-	-	44,9	44,3	43,5
Sovjetunionen	-	-	-	-	40,1	40,9	40,7
Storbritannien	-	-	-	-	47,3	44,7	43,5
					37,5	37,2	
					47,7	43,4	43,6
Tjeckoslovakien	-	-	-	-	44,1	42,9	41,4
Västtyskland	-	-	-	-	178,0	162,0	165,0
Ungern d	-	-	-	-	40,7	40,7	40,0
USA	-	-	-	-	-	36,0	34,4
Österrike	-	-	-	-	-	-	-

c Per dag

d Per månad

17. I en av tabellerna redovisas bl a antal arbetssökande kvinnor i december 1954 och antal kvinnor som fick arbete samma månad och år. Ungefär hur stor andel av dessa kvinnor var under 18 år?
- A 20 respektive 10 procent
 B 30 respektive 20 procent
 C 40 respektive 30 procent
 D 20 respektive 30 procent
 E 10 respektive 20 procent
18. Vilket år var inkomstbortfallet störst jämfört med genomsnittlig dagsförtjänst för dem som uppbar arbetslöshetersättning?
- A 1940
 B 1944
 C 1946
 D 1952
 E 1954

FÖRMEDLING AV ARBETEN OCH UNDERSTÖD

Verksamheten vid arbetsförmedlingarna under december 1954

	Hela verksamheten					Kvinnliga avdelningen			
	Arbets-sök. perso-ner	Ansök-ningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser		Arbets-sök. perso-ner	Ansök-ningar om arbete	Lediga platser	Till-satta platser
				Totalt	därav 1-dags-plats				
Summa dec. 1951	93 592	124 746	116 377	74 404	—	31 689	42 411	41 577	25 287
» » 1952	120 691	148 982	93 831	70 784	—	30 851	41 060	40 044	24 600
» » 1953	114 688	142 313	90 516	66 370	23 948	32 587	43 168	40 088	25 170
» nov. 1954	115 274	142 865	117 805	83 260	22 916	45 031	54 796	44 883	29 795
» dec. 1954	107 590	137 815	108 791	74 677	26 223	35 672	45 245	41 562	25 201
Därav dec. 1954									
Jordbr., trädgårdsskötsel o. fiske	4 395	5 132	1 703	937	31	368	441	61	40
Skogsbruk	3 712	3 930	4 143	2 122	8	17	19	—	—
Malmbrytn. o. metallind. . .	6 549	7 645	7 703	2 713	43	366	405	459	193
Trä-, graf. o. pappersind. .	3 149	3 441	2 196	1 061	33	174	203	167	75
Byggnadsverksamhet . . .	20 679	22 880	9 235	7 293	151	7	7	3	3
Övriga industrigrupper . .	11 000	11 821	4 195	1 950	73	6 140	6 415	2 021	805
Samfärdsl o. handel . . .	18 106	29 486	37 329	30 700	13 340	6 530	8 496	10 264	6 585
Förvaltning o. fria yrken .	11 803	13 445	9 853	5 563	2 321	5 051	5 290	4 524	2 211
Sjukvård o. husligt arbete .	9 804	16 285	22 501	14 021	6 920	9 679	16 149	22 357	13 944
Därav under 18 år	14 681	14 947	9 729	6 236	380	7 397	7 506	4 499	2 858

Av arbetslöshetsnämnderna rapporterade hjälpsökande arbetslösa

Månad	Hela antalet hjälp-sökande			Hjälpporm	Antalet hjälpta hjälp-sökande ^{31/12} 1954		
	i riket	därav			i riket	därav	
		i Sthlm, Gbg o. Malmö	utlän-ningar			i Sthlm, Gbg o. Malmö	utlän-ningar
December 1953 . .	4 077	1 365	327	Hela antalet hjälpta	1 788	604	277
Januari 1954 . .	4 542	1 484	317	Statligt beredskapsarbete	630	—	—
Februari » . .	5 040	1 631	324	i arbetsmarknadsstyrelsens regi	379	—	—
Mars » . .	4 699	1 375	326	i annan myndighets regi . . .	251	—	—
April » . .	3 798	1 099	315	Statskommunalt beredskapsarbete .	122	6	—
Maj » . .	2 502	854	303	Arkivarbete och musikerhjälp . .	812	523	272
Juni » . .	1 861	714	295	Komm. arbete utan statsbidrag . .	92	—	—
Juli » . .	1 443	672	297	Dagunderstöd	90	69	4
Augusti » . .	1 539	662	290	Kommunalt understöd	40	4	1
September » . .	1 704	677	289	Utbildningshjälp	2	2	—
Oktober » . .	1 954	652	291				
November » . .	2 422	635	284				
December 1954 . .	2 701	648	278				

5. För vilket land gäller följande?

Veckoarbetstiden enligt lag har inte förändrats mellan 1955 och 1977 medan den redovisade arbetstiden inom tillverkningsindustrin minskat med drygt tre timmar per vecka från 1955 till 1976.

- A Canada
- B Frankrike
- C Spanien
- D Schweiz
- E USA

6. Hur lång var den redovisade arbetstiden **per vecka** inom tillverkningsindustrin i Jugoslavien, Polen och Ungern 1976? (Genomsnittliga antalet veckor per månad är 4,3.)

	Jugoslavien	Polen	Ungern
A	42,0	46,0	44,0
B	42,3	38,6	38,4
C	45,2	41,6	43,6
D	40,2	27,8	41,4
E	52,5	41,6	40,0

TONÅRINGARS SVAR PÅ LIVSÅSKÅDNINGSFRÅGOR

Jag tycker frågan		Totalt 1303	Stockholm					Övriga orter				
		%	Adolf Fredrik 182	Hässel- bygd 160	Hökar- ängen 111	Gubb- ängen 78	Älvdalen 136	Los 27	Stenung- sund 129	Grästorp 104	Huskvarna 289	Kungälv 87
1. om livet har någon mening	ej svar	1	—	—	1	1	—	—	4	—	—	2
	oviktig	8	9	10	5	4	10	22	4	11	5	10
	ganska viktig	21	25	24	21	27	24	18	17	17	18	14
	viktig	34	28	30	35	45	38	33	38	33	31	36
	mycket viktig	36	38	36	39	23	26	26	37	39	46	38
2. om alla människor har lika värde	ej svar	1	—	—	—	3	1	—	2	—	1	1
	oviktig	5	4	7	6	3	10	11	2	9	3	1
	ganska viktig	10	9	10	16	8	12	18	8	17	5	10
	viktig	22	25	25	23	22	23	7	22	26	17	25
	mycket viktig	62	62	58	55	64	54	63	67	48	74	62
3. om man har ansvar för sitt liv	ej svar	1	—	—	—	6	1	—	2	—	1	1
	oviktig	6	11	8	5	8	6	11	4	6	4	3
	ganska viktig	21	30	32	21	26	22	22	5	23	15	21
	viktig	38	32	32	38	33	54	37	42	35	34	38
	mycket viktig	35	27	29	37	27	18	30	47	37	46	37
16. om varför det finns så mycket lidande i världen	ej svar	1	—	—	—	3	—	—	1	2	1	—
	oviktig	3	4	5	1	1	5	7	2	4	2	1
	ganska viktig	13	15	13	9	6	14	—	10	22	11	14
	viktig	31	33	38	32	31	40	18	23	27	26	37
	mycket viktig	53	49	45	59	59	40	74	64	45	60	48
17. om varför inte Gud förhindrar allt ont som sker	ej svar	1	—	—	—	1	2	—	2	2	1	1
	oviktig	21	30	34	33	6	19	22	20	14	11	18
	ganska viktig	22	18	20	26	23	28	30	27	19	21	24
	viktig	26	26	23	18	28	28	26	20	35	29	24
	mycket viktig	29	26	23	23	41	22	22	31	30	38	32
18. om Djävulen	ej svar	1	—	—	—	5	1	—	2	1	1	1
	oviktig	48	54	60	65	37	52	56	45	48	34	44
	ganska viktig	23	27	18	21	20	17	26	20	27	25	27
	viktig	17	10	17	9	32	15	7	22	14	21	19
	mycket viktig	12	9	5	5	5	15	11	11	10	19	9
25. om Bibeln har be- tydelse för mo- derna människor	ej svar	1	—	—	—	1	1	—	1	1	1	1
	oviktig	23	20	33	25	24	31	33	19	30	16	14
	ganska viktig	30	30	34	38	36	31	30	30	32	24	31
	viktig	27	29	23	22	33	28	26	29	22	30	31
	mycket viktig	18	21	10	16	5	8	11	21	15	28	23
26. om hur världen kommit till	ej svar	1	—	1	—	1	1	4	2	2	1	1
	oviktig	10	14	8	6	10	9	14	11	10	9	8
	ganska viktig	15	20	19	8	13	14	14	15	17	14	17
	viktig	25	24	28	30	29	24	37	29	16	21	22
	mycket viktig	49	42	44	56	46	51	30	43	55	55	52
27. om hur livet uppkommit	ej svar	1	—	—	—	1	1	4	1	1	1	1
	oviktig	7	11	8	5	3	8	7	8	6	5	6
	ganska viktig	13	18	15	8	8	13	22	9	10	13	20
	viktig	27	25	31	23	36	28	26	31	30	26	18
	mycket viktig	52	46	46	64	53	49	41	50	54	55	55

Elevers bedömning av hur viktiga olika frågor kring livsåskådning och etik är. Exempel ur en enkät som omfattade 92 frågor och besvarades av 1 303 elever i årskurs 9. Undersökningen utfördes 1968 på sju olika platser i landet.

15. För vilka två lokaler gäller följande?

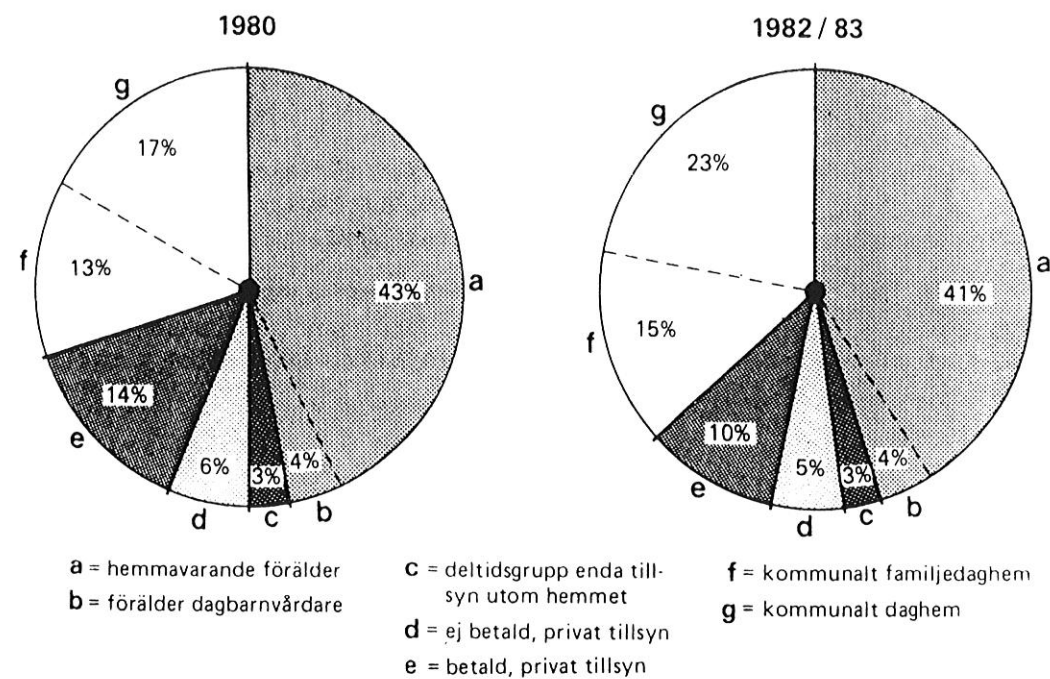
År 1980 var antalet brunkullor 85 respektive 75 procent lägre än antalet 1979, för att sedan ungefär fördubblas från 1980 till 1981.

- A Slätteräng i Kösta och beteslokal i Rise
- B Beteslokal i Rise och hedartad äng i Åflo
- C Hedartad äng i Åflo och lokal med skötsel försök i Kösta
- D Lokaler med skötsel försök i Kösta och Hårkvallen
- E Lokaler med skötsel försök i Hårkvallen och Kvarnsved

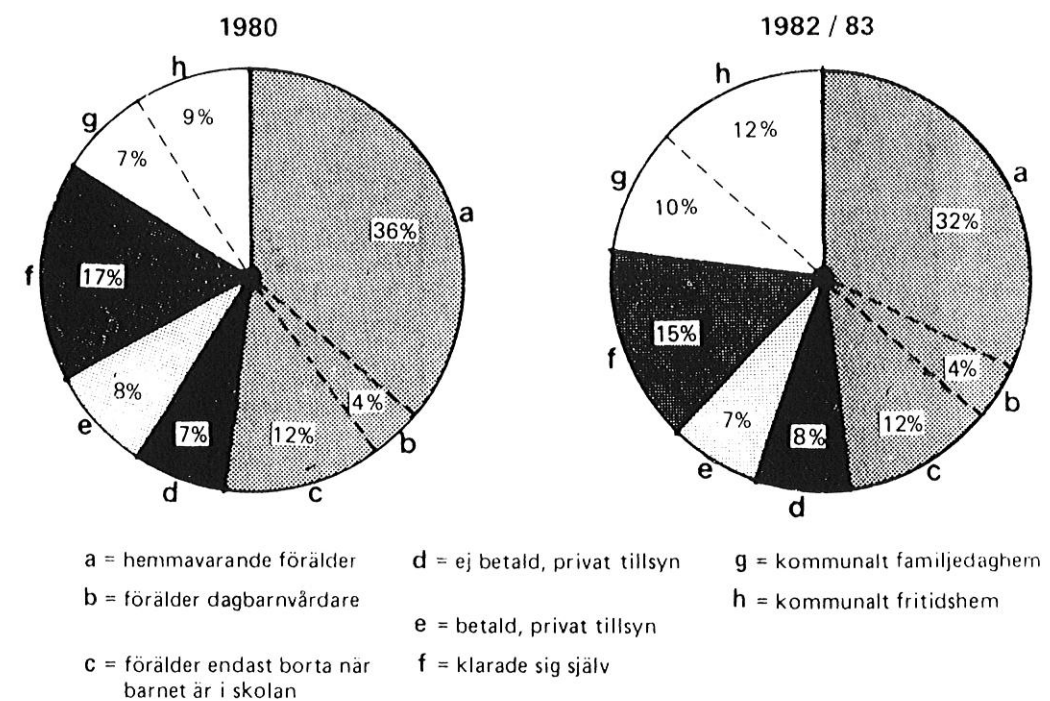
16. En jämförelse kan göras av medeltemperaturen i Jämtland för åren 1974-1981. Vilket av följande kan utifrån detta sägas om medeltemperaturen på våren och försommaren det år då medeltalet brunkullor per lokal i Krokoms kommun var lägst?

- A Ovanligt låg i maj och juni
- B Ovanligt hög i maj och juni
- C Ovanligt hög i maj och ovanligt låg i juni
- D Ovanligt hög i maj och normal i juni
- E Normal i maj och ovanligt låg i juni

BARNTILLSYNEN I SVERIGE 1980 OCH 1982/83

Andel av förskolebarnen, 0-6 år, som omfattades av olika tillsynsformer 1980 respektive 1982/83

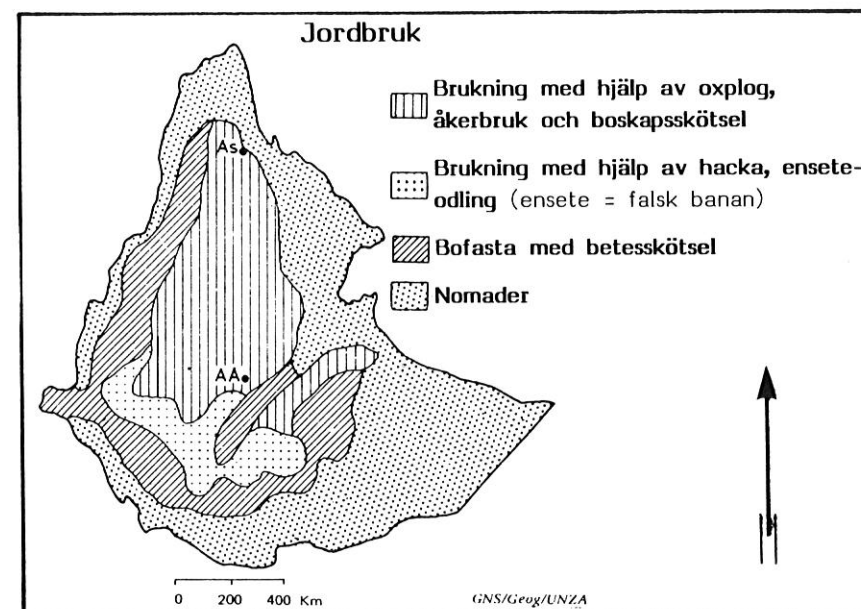
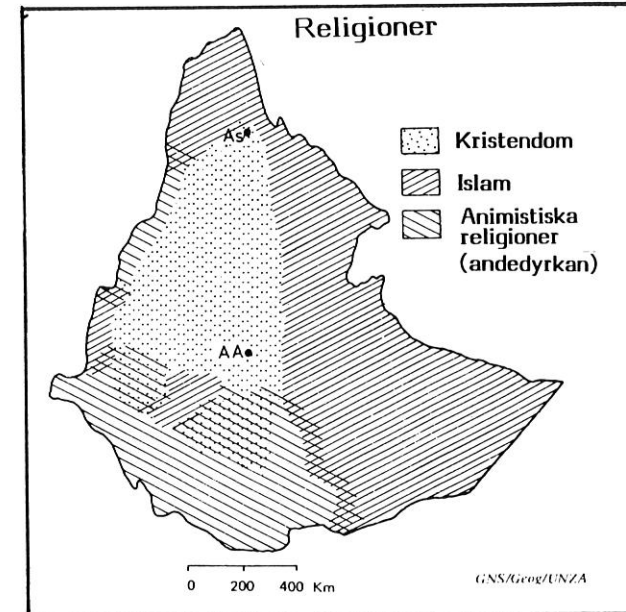
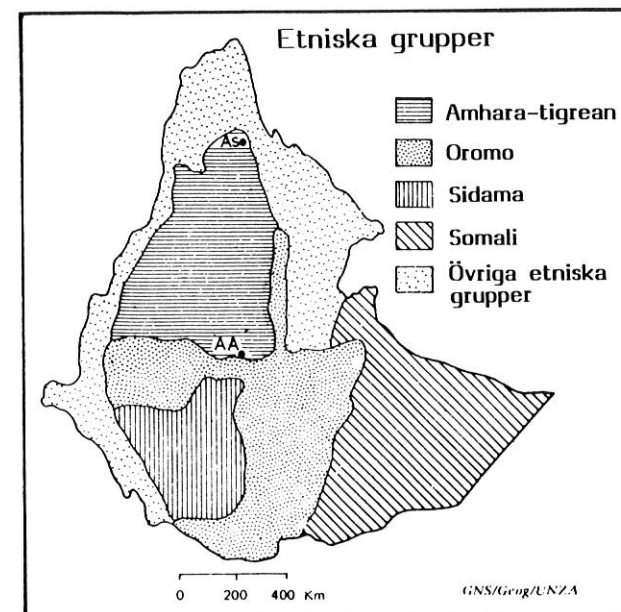
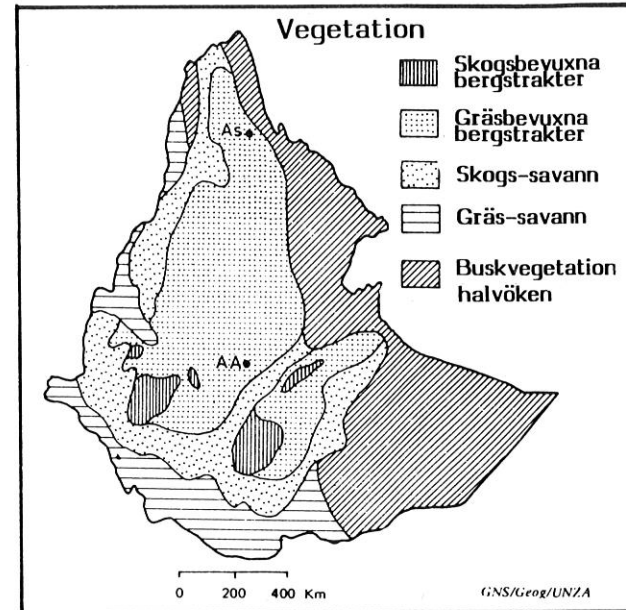
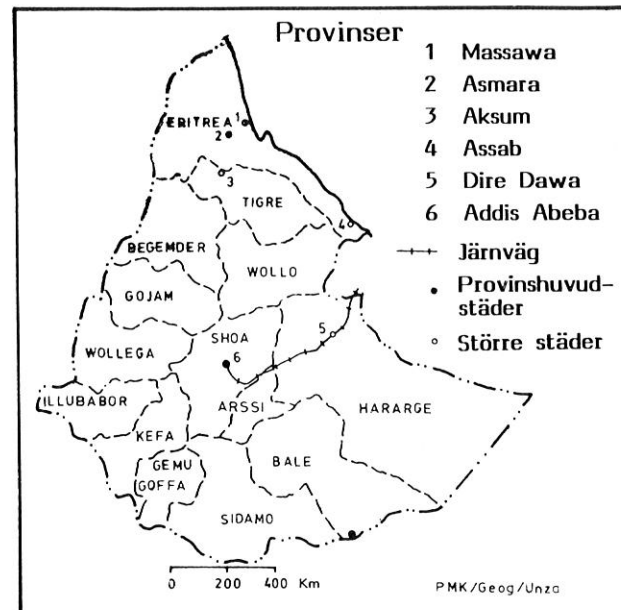
Andel av de yngre skolbarnen, 7-10 år, som omfattades av olika tillsynsformer 1980 respektive 1982/83

9. För vilken av infektionssjukdomarna i figuren har sammanlagda antalet fall varit lägst under perioden 1901-1969.

- A Epidemisk hjärnhinneinflammation
- B Scharlakansfeber
- C Polio
- D Salmonella
- E Dysenteri

10. Ungefär hur många fall av barnsjukdomen scharlakansfeber rapporterades sammanlagt under 40-talet?

- A 50 000
- B 100 000
- C 200 000
- D 300 000
- E 400 000

11. Vilka etniska grupper har den största geografiska utbredningen inom områden med nomadjordbruk?

- A Oromo och sidama
- B Oromo och somali
- C Sidama och somali
- D Somali och "övriga etniska grupper"
- E Oromo och "övriga etniska grupper"

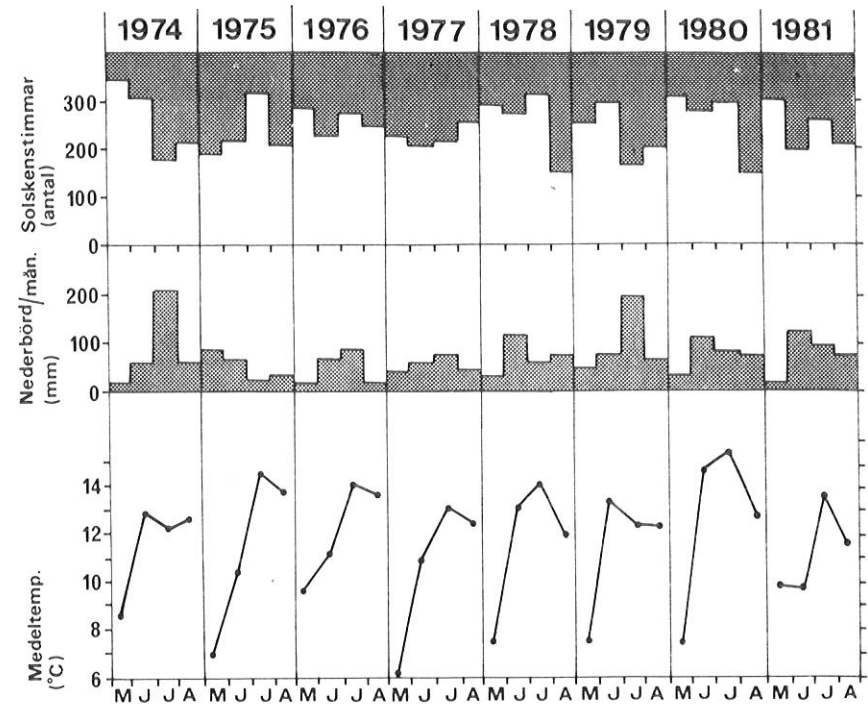
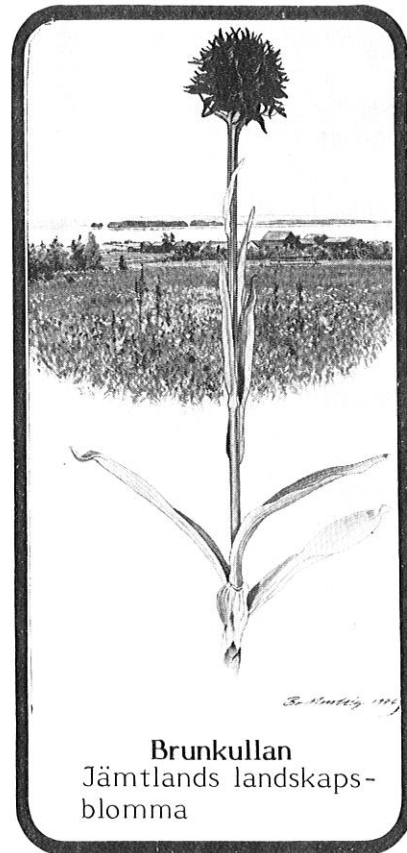
12. Ungefär hur långt är det fågelvägen från längst i norr till längst i söder samt från längst i öst till längst i väst i Etiopien?

Norr - söder

Öst - väst

A 1 000 km	1 000 km
B 1 400 km	1 500 km
C 2 000 km	2 000 km
D 3 000 km	2 800 km
E 4 000 km	3 800 km

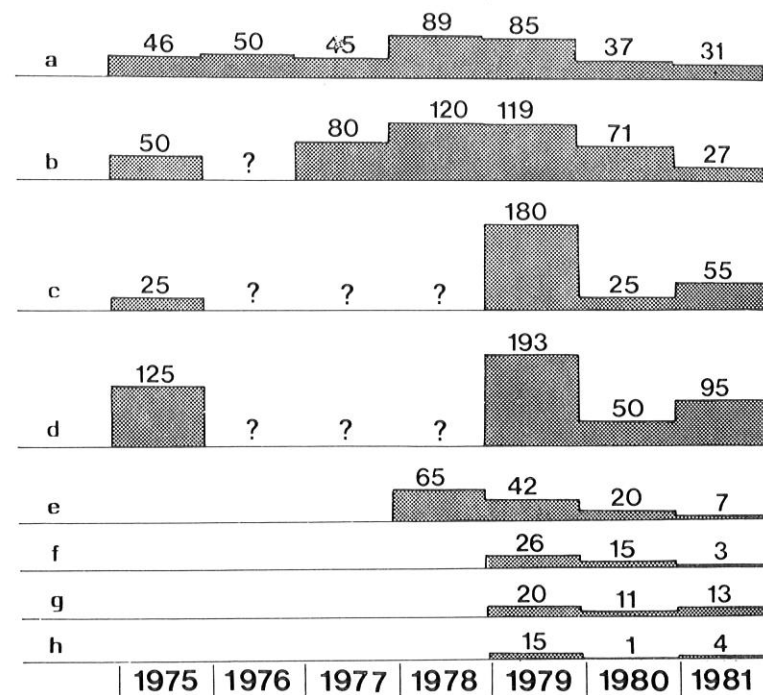
BRUNKULLAN OCH KLIMATET

Antal solskenstimmar, nederbördsmängd samt medeltemperatur i Jämtland för månaderna maj - augusti för åren 1974-1981.

INVENTERADE LOKALER* MED BRUNKULLA

- a: Medeltal per lokal i Krokoms kommun.
b: Slätteräng, Kösta i Alsen.
c: Beteslokal, Rise i Offerdal.
d: Hedartad äng, Åflo i Offerdal
e-h: Lokaler med pågående skötsel-för-sök:
- Kösta i Alsen (e)
- Bodal i Brunflo (f)
- Hårkvallen i Häggenås (g)
- Kvarnsved i Oviken (h)
? anger att uppgift saknas

Antal blommande brunkullor på lokaler i Jämtland för åren 1975-1981.

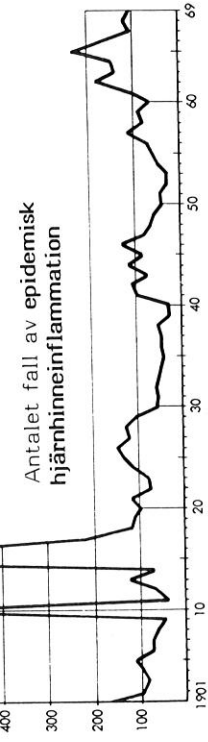
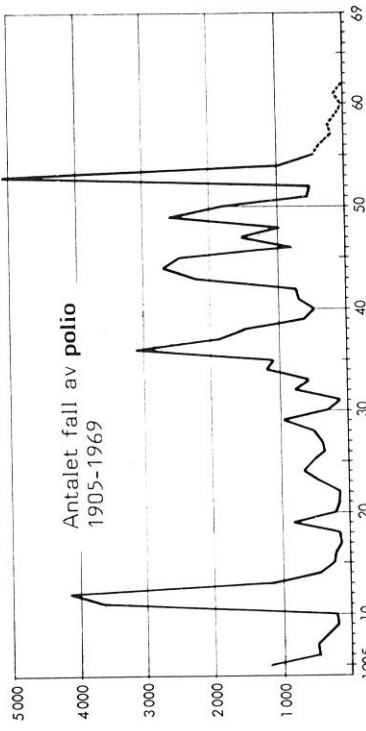
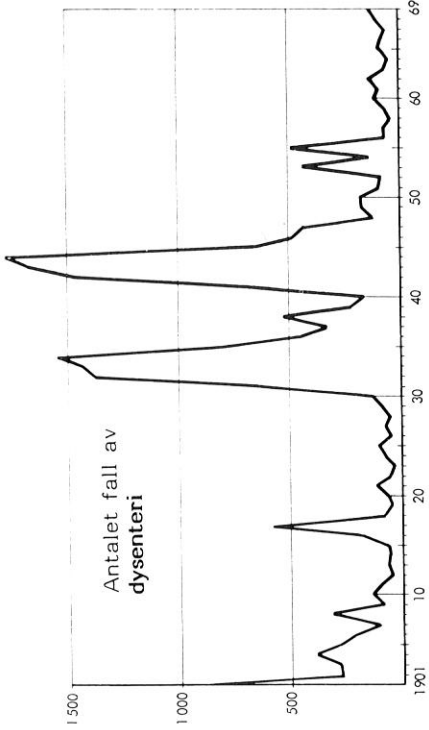
7. För vilken fråga är det minst skillnad mellan andelen ungdomar som svarat *oviktig* och andelen som svarat *mycket viktig*?

- A Frågan om alla människor har lika värde
B Frågan om varför det finns så mycket lidande i världen
C Frågan om varför inte Gud förhindrar allt ont som sker
D Frågan om Djävulen
E Frågan om Bibeln har betydelse för moderna människor

8. Av ungdomarna ansåg 53 procent att frågan om **varför det finns så mycket lidande i världen** var *mycket viktig*. Hur stor var den största respektive minsta andelen som detta svar fick på de platser där undersökningen genomfördes?

- A 53 respektive 3 procent
B 53 respektive 45 procent
C 74 respektive 40 procent
D 74 respektive 45 procent
E 84 respektive 3 procent

inventerad växtplats där brunkulla förekommer

Källa: Lundström, R. Akuta infektionssjukdomar. I P. Strömbäck (red), Läkartidningen, När Var Hur. Stockholm: Forum, 1975, s 64, 82, 83, 86, 90.

13. Vilken form för barntillsyn hade ökat respektive minskat mest mellan 1980 och 1982/83 för gruppen förskolebarn?

- A Kommunalt daghem - ej betald, privat tillsyn
- B Kommunalt familjedaghem - betald, privat tillsyn
- C Betald, privat tillsyn - kommunalt daghem
- D Kommunalt familjedaghem - ej betald, privat tillsyn
- E Kommunalt daghem - betald, privat tillsyn

14. Hur stor andel av förskolebarnen respektive de yngre skolbarnen hade "privat tillsyn" 1980 och 1982/83?

	1980		1982/83	
	Förskolebarn	Yngre skolbarn	Förskolebarn	Yngre skolbarn
A	14 %	8 %	10 %	7 %
B	15 %	15 %	20 %	15 %
C	6 %	7 %	5 %	8 %
D	14 %	17 %	10 %	10 %
E	20 %	15 %	15 %	15 %